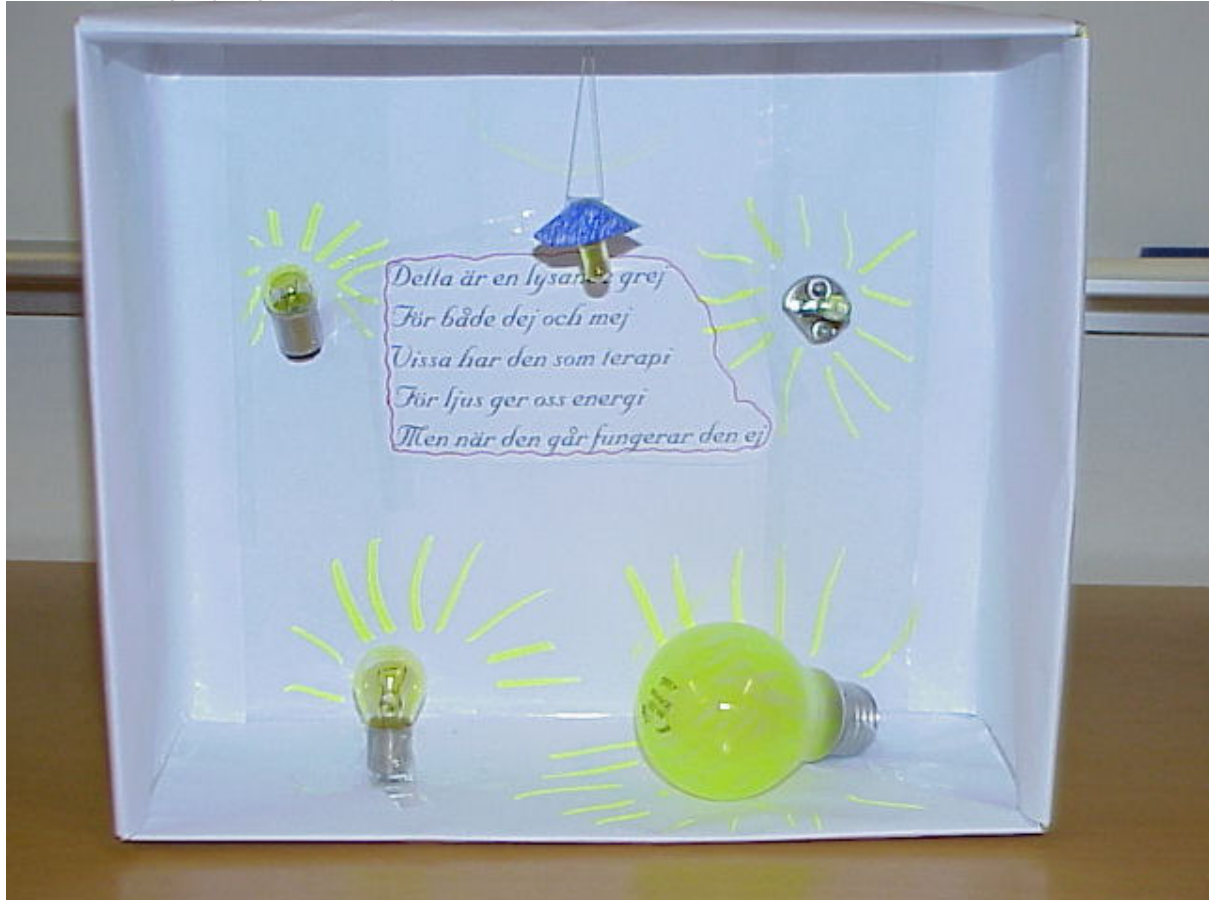

Teknisk Gåta

*Detta är en lysande grej
För både dej och mej
Vissa har den som terapi
För ljus ger oss energi
Men när den går fungerar den ej*

Glödlampan

Man vet inte exakt när det elektriska ljuset uppfanns, men en skotsk läkare vid namn James Bowman Lindsay påstod sig ha åstadkommit elektriskt ljus 1835. Det finns dock inga bevis för att han lyckades, för de beskrivningar som bevarats är ofullständiga.

1845 patenterades glödlampan av amerikanen J W Starr. Den bestod av en glaskolv, från vilken luften pumpats ut, och inuti den fanns koltrådar.

Engelsmannen Joseph Swan tog upp Starrs idé och tillverkade lampor med glödtrådar av papper, täckta med ett kolskikt. Han insåg dock att de inte skulle få så lång livslängd, eftersom den upphettade tråden brann upp om det inte var vacuum runt omkring.

1879 kunde Swan visa upp en ny, förbättrad glödlampa. Samtidigt höll Thomas Alva Edison på att framställa sin version av glödlampan, som han presenterade i oktober 1879, tio månader efter Swans lampa. Edison använde förkolnad sytråd och lampan brann i 13 ½ timme. Senare började han istället använda förkolnade papperstrådar.

1880 öppnade Edison en lampfabrik i USA och ett år senare startade Swan sin fabrik i England.

År 1883 grundade de båda uppfinnarna en gemensam fabrik i England, Edison & Swan Electric Light Company.

1908 lyckades amerikanen William D. Coolidge framställa en glödlampa med tunna trådar av volfram.

Vår moderna glödlampa framställdes för första gången av den amerikanske kemisten Irving Langmuir 1913. Han fyllde glödlamporna med kväve och sedan med argon, vilket gjorde att förångningen av trådens atomer gick långsammare, så glaset inte svartnade så lätt som tidigare. Han införde också spiralformade glödtrådar, vilket förbättrade kvaliteten och minskade värmeförlusterna och förkolningen. Sedan 1934 har vi glödtrådar som lindats i spiral två gånger i våra glödlampor.

Källa: Det Bästa; Uppfinningarnas historia